

Zmienne dyskretne

Stanisław Cichocki

Natalia Nehrebecka

Wykład 7

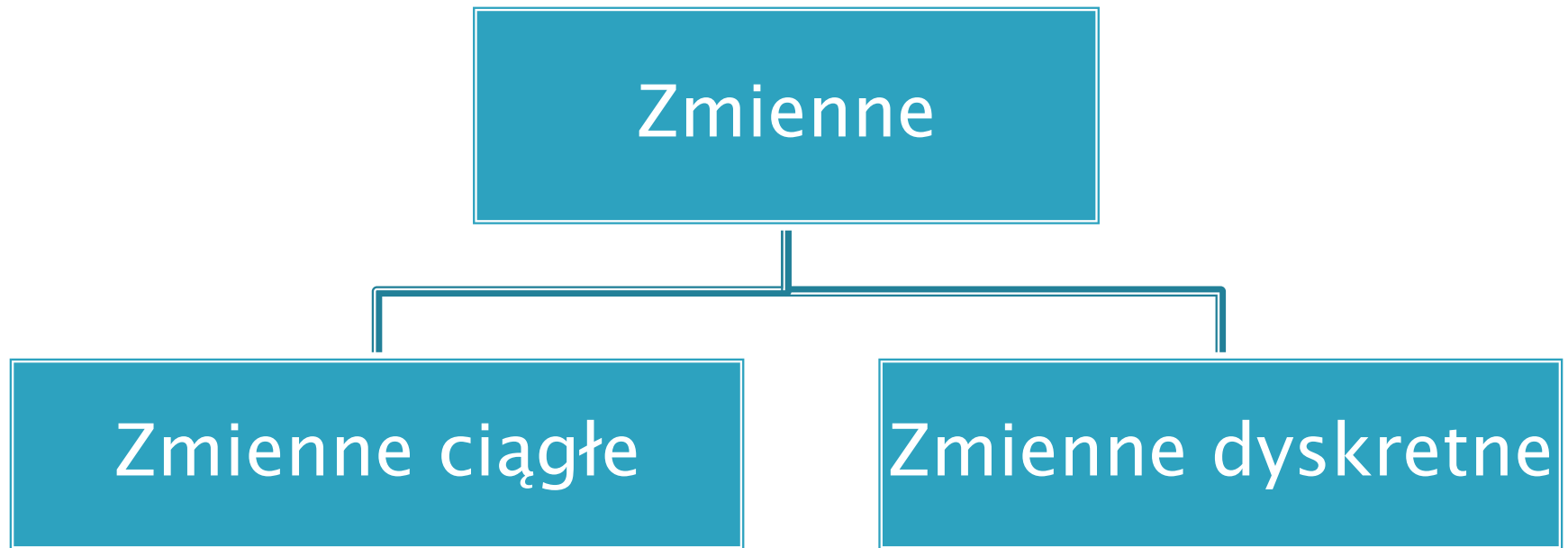
Plan wykładu

- ▶ 1. Zmienne ciągłe a zmienne dyskretne
- ▶ 2. Interpretacja parametrów przy zmiennych dyskretnych

Plan wykładu

- ▶ 1. Zmienne ciągłe a zmienne dyskretne
- ▶ 2. Interpretacja parametrów przy zmiennych dyskretnych

Zmienne

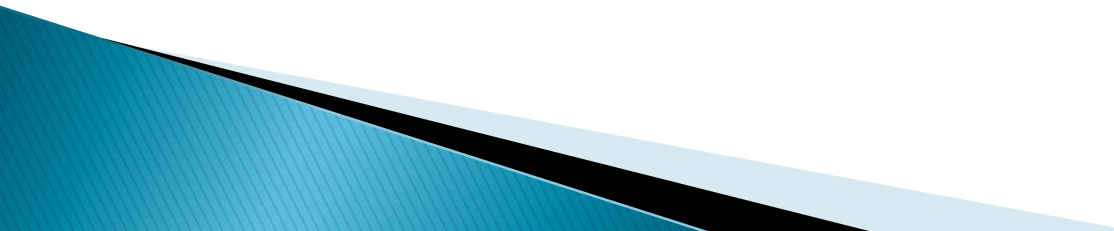
Zmienne ciągłe

- ▶ Zmienną ciągłą nazywamy zmienną, która przyjmuje wartości ze zbioru liczb rzeczywistych.
- ▶ Zmienne ciągłe są zmiennymi posiadającymi charakter ilościowy
- ▶ Np. dochody, wydatki, cena nieruchomości itd.

Zmienne dyskretne

- ▶ Zmienną dyskretną nazywamy zmienną, która przyjmuje wartości ze skończonego podzbioru liczb naturalnych.
- ▶ Zazwyczaj podzbiór ten jest stosunkowo mało liczny – obejmuje kilka czy kilkanaście elementów.
- ▶ Zmienne dyskretne są zmiennymi posiadającymi charakter jakościowy.
- ▶ np. płeć, wykształcenie, miejsce zamieszkania, stan cywilny i itd.

Plan wykładu

- ▶ 1. Zmienne ciągłe a zmienne dyskretne
 - ▶ 2. Interpretacja parametrów przy zmiennych dyskretnych
-

Zmienne 0 - 1

- ▶ Zmienną zero-jedynkową nazywamy zmienną, która przyjmuje tylko dwie wartości: 0 lub 1
- ▶ płeć: 1 – kobieta, 0 – mężczyzna
- ▶ praca: 1 – pracujący, 0 – niepracujący
- ▶ obecność dzieci: 1 – nie, 0 – tak

- ▶ Uwaga!
- ▶ Ważne jest, że zmienna przyjmuje dwie wartości, nie ma znaczenia ich wielkość.

Interpretacja przy zmiennej 0 – 1 w modelu liniowym względem zmiennych objaśniających

$$D_i = \begin{cases} 1 & \text{poziombadany} \\ 0 & \text{poziombazowy} \end{cases}$$

- ▶ Niech D_i będzie zmienną zero-jedynkową:

$$y_i = \beta_1 + \beta_2 X_{2i} + \dots + \beta_K X_{Ki} + \gamma D_i + \varepsilon_i$$

- ▶ Dla $D_i = 1$ model ma postać:

$$y_i = \beta_1 + \beta_2 X_{2i} + \dots + \beta_K X_{Ki} + \gamma + \varepsilon_i$$

- ▶ Dla $D_j = 0$ model ma postać:

$$y_j = \beta_1 + \beta_2 X_{2j} + \dots + \beta_K X_{Kj} + \varepsilon_j$$

- ▶ Zatem $\gamma = E(y_i) - E(y_j)$

Interpretacja przy zmiennej 0 – 1 w modelu liniowym względem zmiennych objaśniających

- ▶ Wniosek:
- ▶ Wielkość \mathcal{Y} można interpretować jako zmianę oczekiwanej wartości y , jeśli D zmieni się z 0 na 1, przy założeniu pozostałych charakterystyk na niezmiennym poziomie.

Przykład

$$Y_i = \beta_1 + \beta_2 X_{2i} + \dots + \beta_K X_{Ki} + \gamma D_i + \varepsilon_i$$

$$\hat{Y}_i = b_1 + b_2 X_{2i} + \dots + b_K X_{Ki} + \hat{\gamma} D_i$$

γ – współczynnik przy zmiennej 0-1

INTERPRETACJA: wartość zmiennej zależnej y dla poziomu zmiennej 0-1 $D=1$ jest:

- większa (jeżeli $\hat{\gamma} > 0$) o $|\hat{\gamma}|$ jednostek lub
- mniejsza (jeżeli $\hat{\gamma} < 0$) o $|\hat{\gamma}|$ jednostek

niż wartość zmiennej zależnej y dla poziomu zmiennej 0-1 $D=0$ (dla poziomu bazowego)

Przykład

$$placa_i = \beta_1 + \beta_2 plec_i + \varepsilon_i$$

$$\hat{placa}_i = 926,1 - 503,59 \cdot plec_i$$

- ▶ Zmienna $plec_i = \begin{cases} 1 & \text{jesli kobieta} \\ 0 & \text{jesli mezczyzna} \end{cases}$
- ▶ Interpretacja:
Oczekiwany poziom płac kobiet jest średnio o 503,59 złotego niższy niż dla mężczyzn, przy założeniu pozostałych charakterystyk na niezmiennym poziomie.

Przykład

$$placa_i = \beta_1 + \beta_2 sex_i + \varepsilon_i$$

$$\hat{placa}_i = 422,51 + 503,59 \cdot sex_i$$

▶ Zmienna $sex_i = \begin{cases} 1 & \text{jesli mezczyzna} \\ 0 & \text{jesli kobieta} \end{cases}$

▶ Interpretacja:

Oczekiwany poziom płac mężczyzn jest średnio o 503,59 złotego wyższy niż dla kobiet, przy założeniu pozostałych charakterystyk na niezmiennym poziomie.

Interpretacja przy zmiennej 0 – 1 w modelu, którym zmienna zależna jest zlogarytmowana

$$\ln Y_i = \beta_1 + \beta_2 x_{2i} + \dots + \beta_K x_{Ki} + \gamma D_i + \varepsilon_i$$

► Wniosek:

Wielkość γ (przemnożoną przez 100%)
można interpretować jako procentową zmianę oczekiwanej
wartości zmiennej zależnej y , jeśli D zmieni się z 0 na 1 .

Przykład

$$\ln(placa_i) = \beta_1 + \beta_2 plec_i + \varepsilon_i$$

$$\widehat{\ln(placa_i)} = 7,67 - 0,17 \cdot plec_i$$

- ▶ Zmienna $plec_i = \begin{cases} 1 & \text{jesli kobieta} \\ 0 & \text{jesli mezczyzna} \end{cases}$
- ▶ Interpretacja:
Oczekiwany poziom płac kobiet jest średnio o 17% niższy niż dla mężczyzn, przy założeniu pozostałych charakterystyk na niezmiennym poziomie.

Zmienne dyskretne

- ▶ Nieco bardziej skomplikowana jest sytuacja, gdy mamy do czynienia ze zmienną dyskretną która przyjmuje więcej niż 2 wartości.
- ▶ np. **wykształcenie** (1 – podstawowe, 2 – średnie, 3 - wyższe)
- ▶ W tym przypadku do każdego poziomu s zmiennej dyskretnej X_i musimy przypisać jedną zmienną zero-jedynkową $D_{s,i}$

$$D_{s,i} = 1 \text{ gdy } X_i = s$$

$$D_{s,i} = 0 \text{ gdy } X_i \neq s \text{ dla } s = 1, 2, \dots, S$$

Przykład

$$\text{wykształcenie}_i = \begin{cases} 1 & \text{podstawowe} \\ 2 & \text{średnie} \\ 3 & \text{wyższe} \end{cases}$$

$$\text{podstawowe}_i = \begin{cases} 1 & \text{podstawowe} \\ 0 & \text{w p.p.} \end{cases}$$

$$\text{średnie}_i = \begin{cases} 1 & \text{średnie} \\ 0 & \text{w p.p.} \end{cases}$$

$$\text{wyższe}_i = \begin{cases} 1 & \text{wyższe} \\ 0 & \text{w p.p.} \end{cases}$$

Zmienne dyskretne

- ▶ Za **poziom bazowy** uznajemy jeden z poziomów (np. poziom 1), i zmienną zero-jedynkową związaną z tym poziomem usuwamy z modelu **ze stałą**.
- ▶ Np. dla zmiennej wykształcenie
- ▶ Poziom bazowy : wykształcenie podstawowe

$$placa_i = \beta_1 + \beta_2 \acute{s}rednie_i + \beta_3 wyzsze_i + \varepsilon_i$$

- ▶ Dlaczego?
Nie jest możliwe, by w modelu była jednocześnie stała i wszystkie zmienne zero-jedynkowe (dla każdego poziomu zmiennej dyskretnej), ponieważ macierz $X^T X$ byłaby osobliwa!

Interpretacja parametrów przy zmiennych dyskretnych

- ▶ Interpretacja współczynników w modelu z wieloma zmiennymi 0-1 (zmiennymi dyskretnymi) jest analogiczna jak w przypadku modelu z jedną tylko taką zmienną:

dany współczynnik opisuje różnicę między oczekiwaną wartością zmiennej y dla respondenta o charakterystyce bazowej i dla respondenta o charakterystyce s .

Przykład

Modelujemy płace (logarytm) za pomocą płci, wieku i wykształcenia:

Zmienna	Współczynniki
Płeć	-0,278
Wiek	0,078
Wykształc. średnie	-0,273
Wykształc. średnie zawodowe	-0,273
Wykształc. zawodowe	-0,444
Wykształc. podstawowe	-0,571
Stała	6,64

Dlaczego rozkodowujemy zmienne dyskretne

$$\ln(placa_i) = \beta_1 + \beta_2 plec_i + \beta_3 wykształcenie + \varepsilon_i$$

$$\ln(placa_i) = \beta_1 + \beta_2 plec_i + \beta_3 wykształcenie + \beta_4 województwo + \varepsilon_i$$

Dziękuję za uwagę